

שמור

יוצא **

**

**

**

Handwritten signatures and notes:
אוריאל
אוריאל
אוריאל
17/1

יועץ השגרירות לכנסיות
18-3-1991
17/1

קוזם: 3,15394

אל: רומא/424

מ-: המשרד, תא: 140391, זח: 1355, דח: מ, סג: ש

חח: גס: אירופה

נד: פ

שמור/מידי

אל: השגריר, רומא

דע: ממנוכ'ל, לשכת שה'ח, לשכת ס/שה'ח

מאח: יועץ שר החוץ לכנסיות

הנדון: פגישה עם הוציג האפסטולי בירושלים

1. הוציג DR. MONTEZEMOLO הזמין לארוחת צהריים במשכון בעיר העתיקה. ציין שההזמנה לביתו - הוא מחזה גומלין על הזמנתי ושמעונין לשוחח על נושאים בעלי ענין משוחף.

2. מאחר ומאז פגישתנו האחרונה במשרדנו כשהביא לי אח אגרת האפיפיור לנושיא הרצוג, רוה'מ, ממרוה'מ ושה'ח ושר הדתות נועדד תקופה ארוכה מהארץ בגלל מה שהסביר 'כבוקר עבודה מתמשך' ברומא ובקור בקפריסין (אליה הוא מאומן כשגריר) - הבאתי לו 2 מכתבים אחד בשם כבוד נשיא המדינה ואחד בשם ממרוה'מ ושר החוץ, אחם וחבקשתי לכתוב ולמסור לו עבור האפיפיור.

במכתבים מצויין כללית שהנושיא והשר (בנופרד) מאשרים בחודה קולח מסר האפיפיור לשנה החדשה ומודה לו על שהביא חוכן הדברים החשובים לחשומח לבס.

3. הוציג האפוסטולי שפתח שני המכתבים בווכחותי ועיין בהם, הביע שביעת רצונו מעצם התיחסות של נשיא המדינה וממרוה'מ ושה'ח לאגרת האפיפיור ולחוכן הדברים ואמר שיעבירם בהקדם לכס הקדוש.

4. הסביר שמאחר ונעדר מהארץ מעונין להתעדכן ביחס להתפתחויות ואמר שבואחיקן, ברומא בקפריסין ובכל מקום שבוקר - מצא כמובן שחשומח הלב של הכל ממוקדת במלחמה במפרץ והשלכותיה האפשריות באזור.

5. סקרה'י המצב בארץ והתגובות במעגלים הנוצריים וארגוניהם הבינו'ל ומנהיגיהם להפלגות הטילים הברבריות נגד ישראל והאפוק והרסון שגילחה נוכח הפרובוקציה הרצחנית העיראקית. ציינתי האהדה שזכו בה ישראל ואזרחיה בקרב

משורד החוץ-מחלקת הקשר

יגים נרחבים לא יהודים ונוצרים בכל היבשות והתמיכה אף מארגונים נוצרים שהיו בקורחיים נגד ישראל.

6. הדגשתי שדוקא מהארגונים הנוצריים בישראל וביהודה שומרון ועזה ומנהיגיהם לא בוטאה כל הבנה לסבל ולמעקה של ישראל ואזרחיה בתקופה קשה והדבר מאכזב ומוכיח הלכני הרוח בקרבם. הדגשתי שהוכח שהרוב המכריע באוכלוסיית השטחים - חומך בסדאם חוסין והיו אף ששמחו לאיד הישראלים המופגזים. צפינו לשמוע משהו ממנהיגי הנוצרים בארץ - המרבים למחות ולהתבטא בהרחבה כשהדבר נוגע לפגיעה הנראית להם בפלשתינאים אך קולם לא נשמע הפעם כשהופגזו ישראלים, ללא סיבה, מאידך ציינתי לטובה בקורו בארץ של פומגלי, יו"ר הועדה ליחסי קטולים-יהודים בעצם ימי הפגזות ובטוויי האהדה לישראל ולאזרחיה במהלך הרצאתו ופגישותיו.

7. הוציג האפוסטולי די נבוך מתאור חוסר ההזדהות הנוצרית בארץ עם קרבנות ההפגזות. ציין שהאוכלוסייה בשטחים כולל הנוצרים נמצאו בעוצר המקשה מאוד על חיי היום יום וגורם סבל ומצוקה לאזרחים. השתמע מדבריו שבמצב כזה - האצבע המאשימה על העוצר המשחק את חיי האוכלוסייה כלה ופוגעת בפרוסתה ובזכויותיה מופנית כלפי ישראל ולכן קשה לנוצרים בשטחים ומנהיגיהם לנטא הזדהות ואהדה עמה.

8. מאידך הזכיר את עמדתו החד משמעית של האפיפיור בהופעותיו בזכות ישראל ואזרחיה ונגד ההפגזות העיראקיות. אמר שהאפיפיור הוציא 36 הכרזות נגד סכנת המלחמה והעמות הצבאי במפרץ והתריע נגד שפיכות דמים, וכשזו קרתה - ולאחר הפגזות ישראל - יצא בפומבי בהצהרת הזדהות עמה.

9. ספר על ההודעה שהוציא הואתיקן ושנועדה לפזר את הערפל שהיה קיים ביחס להכרת הואתיקן בישראל. אמר שהובהר בהכרזה חד משמעית שהואתיקן מכיר במדינת ישראל ואשר ליחסים דפלומטיים - ישנם 4 הנושאים הידועים לכס העומדים בדרכם.

10. התייחסתי באריכות ל-4 הנושאים והזכרתי ששניים מהם לפחות בעיית ישלטון ישראל ביהודה שומרון ועזה ומעמד הפלשתינאים בהם לא היו קיימים מהקמת המדינה ועד 1967 וחרף זאת לא מוסדו יחסים דפלומטיים איתנו גם אז. אשר לשאלת ירושלים, עמדת ישראל ואף רוב אומות העולם כולל הערבים בנושא הבינאום ידועה והדבר לא רלבנטי ונראה שירד מהפרק ונושאים אלה וזכויות הפלשתינאים שנויים במחלוקת בינו לבין מדינות רבות כולל ידידותיות ואינם עומדים בדרך ליחסים דפלומטיים, מלאים, ישירים והוגנים איתן. אשר לזכויות הנוצרים זהו נושא חדש שהועלה, מופשט והיולי שדובריו יותר משיכולים להצביע על עובדות להוכחת אמיתותו יש בדבריהם הצהרת כוונות שליליות כלפי ישראל המובעות בעיקר מטעמים פוליטיים. הזכרתי שאפילו חברי פרלמנט ויטלקיים ורוה'מ אודריוטי לא קיבלו טיעונים אלה כבסיס להעדר יחסים דפלומטיים והדגשתי שאין אנו רצים אחר יחסים כאלה עם הואתיקן אוחם יש לנו עם רוב מדינות העולם אלא זהו אינטרס של הואתיקן יותר משלנו מבחינות רבות.

11. בחגובתו גילה לדעתי הוציג האפוסטולי את הכוונה האמיתית בפגישתו. ביקש שאבין שאח דבריו בנושאים הבאים הוא אומר על דעת עצמו. לדעתו חלה התקדמות ביחסי ואתיקן ישראל אך הוא מעוניין לקדם יותר, לדעתו ההתקדמות

משרד החוץ-מחלקת הקשר

עוזית אך צריך לפתח את הנושא ולטפחו חוץ הבנה דו-צדדית והדרגתית.

אשר לבעיות ירושלים שהיא רגישה ביותר - ציין שעמדת הואתיקן עברה תהליך טרספורמציה ושנוי משמעותיים ביותר לטובתנו מחביעה לבינאום ירושלים - שינה הואתיקן עמדתו להענקת סטטוס מיוחד של המקומות הקדושים. עתה - חובע אף פחות: ערובות לבטחונם וחופש הגישה אליהם זאת חביעה מדינית כלשהי וללא נגיעה בשאלת הרבונות. זהו לדעתו שנוי משמעותי ביותר לכוון ישראל שישראל יכולה לחיות עמו וההולמת גם תפיסתה לגבי חשיבות וייחודיות המקומות הקדושים לדחות השונות ואחריותה לגביהם.

אשר לבעיית יהודה שומרון ועזה והשאלה הפלשתינאית אישר שאכן נקודות אלה שנויות במחלוקת גם בין ישראל למדינות הידידות לה. עם זאת הדגיש שלואתיקן - שלא לכל המדינות האחרות ישנה אחריות מיוחדת לגורל המיעוטים הנוצרים במדינות הערביות והמוסלמיות ולרוב הקאטולים והנוצרים במזרח - ערבים, ולכן קיימת רגישות ופחד בואתיקן לגבי השלכות ניהול יחסי הואתיקן עם ישראל על מעמד הקתולים, מוסדותיהם וקיומם במזרח. רבים וטובים בואתיקן ממליצים אפוא לשמור על 'הסטטוס קוו' 'ביחסינו הביולטרליים כדי להבטיח שלום ואינטרסיהם של הקאטולים במזרח. אולם לדעתו נמוק זה ואחרים עשויים לפנות דרך לחשוב ראליסטי יותר אם תיושב הבעיה הרביעית העומדת בדרך: החושה שהמאמינים הקתולים ומוסדותיהם מפלים לרעה ומושפלים ע"י ישראל, כאן הזכיר בעיות התנהגות בלתי הולמת והתפרצות חילים ואנשי בטחון למקומות קדושים קאטולים ונוצרים, בעיות המכס המטריות ויחס מחנשא וגם של מס הכנסה כלפי אזרחים קאטולים ונוצרים, ההתייחסות לאקדמאים ולסטודנטים. שי דת קאטולים בשטחים וכו'. כל אלה מהווים מכשולים בדרך להשגת ההבנה שתביא למסוד יחסים דפלומטיים. אין כל מכשול תאולוגי ליחסים אלה - אלא צורך בהשגת התקדמות והסכמה בתחום 'האינוונטר המעשי' כהגדרתו.

12. וכאן - אמר הוא רוצה להשתדל ולתרום במידת יכולתו להגדרת 'המכשולים המעשיים' כדי שנתן יהיה לסלקם ולפנות הדרך לנורמליזציה - שהוא מאמין שתתרחש, אם גם לא מיידית.

13. הוא מצדו - מחכוון לאסוף הנחונים בשטח כדי להגדיר את 'האינוונטר של הבעיות המעשיות' העומדות על הפרק והוא מציע שבעיות אלה - תדונה ישירות בדרכים שומצא לנכון בין נציגי הואתיקן לנציגינו. זאת - מחוץ מגמה לישוב ולסלול הדרך לנורמליזציה.

14. לשאלתי ענה שלדעתו אין מניעה שנוציג מוסמך מטעם הואתיקן יגיע ארצה - כדי שיחד עמו ואחנו, ינהלו מ'מ על כל הנושאים השנויים במחלוקת, מ'מ כזה וחוצאות חיוניות עשויות לקדם היחסים בכל המיזשרים כולל תחום היחסים הדפלומטיים.

15. הגבתי שהצעתו - מענינת וכמובן אעבירה לממונים עלי והוא לא הסתיר את רצונו שלאחר שופגש עם נשיא המדינה - יפגוש גם את אמרזה'מ ושה'ח לפגישת ירות ולחלופי דעות.

16. מסרתי לד'ר מונטזמולו העתק קובץ חגובות של ארגונים ואישים קאטולים ונוצרים שגילו אהדה והבנה למצב ישראל וכן כמחנות בקור את ספרו של אבן 'JEWISH HERITAGE' ולסגנו PRATINI בסיום תפקידו כאיש מס' 2 בישראל

משרד החוץ-מחלקת הקשר

ויציאתו לשרח כמס' 2 בפאריס - ספר על ירושלים. השניים הודו מאוד ולונוני למכונית - והביעו חקוה להמשך הקשר. 15. מאחר ודווחתי לך בראשי פרקים על השיחה בעת שהותך בארץ ובגלל עומס העבודה ובעית כ'א - מועבר המברק לידיעתך ולהתייחסותך עתה.

גלבו

לש